RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 240.842van 1 maart 2018
in de zaak A. 219.324/VII-39.683.

In zake : 1. Christophe THANT
2. Tim DE MUNTER
3. Stefaan T'HOOFT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Colin De Beir
kantoor houdend te 9500 Geraardsbergen
Pastorijstraat 19
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Bronders
kantoor houdend te 8400 Oostende
Archimedesstraat 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :
de BVBA VERWINDO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Kris Peeters
kantoor houdend te 3545 Halen
Bloemendaalstraat 186
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 24 mei 2016, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw van 16 maart 2016 waarbij de vraag van de BVBA Verwindo, exploitant van een varkenshouderij gelegen aan de Oude Tieltstraat 79-79A te Ruiselede, tot afwijking van de afstandsregel vermeld in artikel 5.9.4.4 van het

besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna: Vlarem II), wordt ingewilligd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord en de verzoekers hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 30 augustus 2016. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Dieter Decock heeft een verslag opgesteld.

De verzoekers hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 februari 2018.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Justine Tetteroo, die loco advocaat Colin De Beir verschijnt voor de verzoekers, advocaat Clive Rommelaere, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Kris Peeters, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De tussenkomende partij baat aan de Oude Tieltstraat 79 - 79A te Ruiselede een varkensbedrijf uit. Zij beschikt over een milieuvergunning voor in totaal 1.098 varkens (804 zeugen, inclusief 4.000 biggen, 3 beren en 291 mestvarkens), geldig tot 28 mei 2029.

3.2. Met het oog op een eventuele uitbreiding van haar inrichting tot 2.037 varkens (1.450 zeugen, inclusief 7.416 biggen, 7 beren en 580 andere varkens), dient de tussenkomende partij op 10 augustus 2015 een aanvraag in tot afwijking van artikel 5.9.4.4 van Vlarem II, dat een zogenaamde afstandsregel inhoudt.

3.3. Nadat betreffende de aanvraag een openbaar onderzoek werd gehouden en de nodige adviezen werden ingewonnen, willigt de bevoegde minister op 16 maart 2016 de aanvraag in en verleent zij de gevraagde afwijking voor een termijn die eindigt met de einddatum van de basisvergunning. Dit is het bestreden besluit.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunten van de partijen

4. De verzoekers stellen hun belang te putten uit het feit dat zij de onmiddellijke buren zijn van het in het geding zijnde bedrijf. Volgens hen wordt met de geviseerde aanvraag een verdubbeling beoogd van het aantal varkens en biggen, hetgeen voor geurhinder zal zorgen. Het bestreden besluit moet dan

worden gezien als de eerste procedurele stap in de richting van de gewenste uitbreiding.

5. De verwerende partij werpt als exceptie op dat het de verzoekers ontbreekt aan een rechtstreeks en actueel belang.

Zij stelt dat het bestreden besluit helemaal niets wijzigt aan de thans bestaande milieuvergunning voor 1.098 varkens, geldig tot 28 mei 2029. Zij stelt, samengevat, dat het bestreden besluit nog geen milieuvergunning uitmaakt voor de door de exploitant beoogde uitbreiding van zijn varkenshouderij, zodat de door de verzoekers gevreesde hinder rechtstreeks voortvloeit uit de nog aan te vragen milieuvergunning (tot uitbreiding), en niet uit het voorliggend bestreden besluit. In die zin besluit de verwerende partij dat het bestreden besluit een louter voorbereidende handeling betreft die met het oog op een toekomstige aanvraag tot milieuvergunning werd aangevraagd, en die desgevallend samen met de nog lang niet zekere toekenning tot uitbreiding van de huidige vergunde capaciteit kan worden bestreden.

6. Ook de tussenkomende partij kwalificeert het bestreden besluit als een louter voorbereidende handeling die op zich niet de uitbreiding van de thans vergunde capaciteit tot gevolg heeft, zodat de verzoekers geen rechtstreekse nadelen zouden ondervinden van het bestreden besluit.

7. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekers dat de excepties als “zéér bizar” overkomen, aangezien de verwerende partij in haar memorie van antwoord zelf toegeeft dat de gevraagde afwijking op de afstandsregels wordt toegestaan met het oog op de uitbreiding van de huidige vergunde capaciteit van de varkenshouderij, zodat het niet ernstig is te laten uitschijnen dat het niet zeker zou zijn dat het bestreden besluit effectief zal worden gevolgd door een milieuvergunningsaanvraag. De verzoekers wijzen er in dit verband op dat ook in het aanvraagdossier van de exploitant letterlijk wordt gesproken van een “concreet dossier” en een “geplande uitbreiding”. Aldus is de

gevraagde afwijking volgens hen geenszins een loutere formaliteit, maar integendeel een absolute en noodzakelijke voorwaarde om de beoogde uitbreiding via een milieuvergunning te realiseren. Zonder de via het bestreden besluit toegelaten individuele afwijking op de afstandsregels kan er volgens hen geen sprake zijn van een milieuvergunning. De verzoekers besluiten bijgevolg dat het bestreden besluit wel degelijk rechtsgevolgen creëert.

In hun laatste memorie voegen de verzoekers toe dat de bestreden beslissing rechtsgevolgen creëert voor de tussenkomende partij en dat, zelfs al zou de bestreden beslissing als voorbeslissing moeten worden gekwalificeerd, zulks de aanvechtbaarheid ervan niet belet. Zij verwijzen daarbij naar rechtsleer volgens dewelke sommige handelingen een voorbereidend karakter hebben maar toch een beslissing zijn, en als zodanig vatbaar zijn voor beroep.

Beoordeling

8. Overeenkomstig artikel 19, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kunnen de beroepen tot nietigverklaring voor de afdeling bestuursrechtspraak worden gebracht door elke partij welke doet blijken van een benadeling of van een belang. De verzoekende partij moet doen blijken van het rechtens vereiste, rechtstreeks, persoonlijk, zeker en actueel belang bij de gevraagde vernietiging.

9. De tussenkomende partij baat een varkensbedrijf uit en beschikt over een milieuvergunning voor in totaal 1.098 varkens, geldig tot 28 mei 2029. De aanvraag tot afwijking van de in artikel 5.9.4.4 van Vlarem II voorziene afstandsregel kadert in het voornemen van de exploitant om zijn inrichting uit te breiden tot 2.037 varkens, hetgeen problematisch zou zijn in het licht van de alsdan overeenkomstig voormeld artikel 5.9.4.4 van Vlarem II volgens het bestreden besluit geldende afstand van 350 meter ten opzichte van een hindergevoelig gebied, vermits er een woongebied gelegen is op circa 225 meter.

10. Het bestreden besluit verleent aan de tussenkomende partij een afwijking “voor een termijn van de nog te verkrijgen milieuvergunning” mits het naleven van de bijzondere voorwaarde dat “de bestaande ammoniakemissiearme stal 4 en de bij te bouwen stallen 5 en 6 worden voorzien van een combiluchtwasser die betreffende geurreductie een minimaal rendement heeft van 80%”.

Het bestreden besluit wordt genomen na overwegingen met betrekking tot de inrichting van de site, bestaande uit vier stallen, na uitbreiding. Er wordt overwogen dat “voor de geplande uitbreiding langsheen de zuidwestelijke zijde van de inrichting 2 nieuwe stallen (5 en 6) worden gebouwd […] weg van het woongebied […] en zullen voorzien worden van een combiluchtwasser”, dat “ook stal 4 (biggenbatterij) die nu reeds ammoniakemissiearm is […] zal worden voorzien van een combiluchtwasser”, dat de nieuw te bouwen varkensstallen voldoen aan de voorwaarde van artikel 5.9.2.1bis, § 1, Vlarem II, en dat de bijkomende luchtwasser op stal 4 als een bijkomende maatregel kan worden beschouwd.

Het bestreden besluit overweegt vervolgens op basis van een bij de afwijkingsaanvraag gevoegd beplantingsplan en een geurstudie dat “een beplantingsplan de integratie van de bestaande en nieuwe gebouwen kan bevorderen maar geen milderende maatregel kan zijn voor het hinderaspect ‘geur’” en dat “de voorgestelde alternatieve maatregel evenwaardige waarborgen biedt dan de afstandsregels in artikel 5.9.4.4 van titel II van het Vlarem waarvan gevraagd wordt te mogen afwijken” en besluit “dat de maatregelen die door de exploitant worden voorgesteld gelijkwaardige waarborgen bieden voor de bescherming van mens en milieu als de bepaling waarvan gevraagd wordt te mogen afwijken”.

11. Het bestreden besluit dient zich op het punt van de toegelaten voorwaardelijke afwijking van de afstandsregels niet als een voorbereidende handeling aan die volledig opgeslorpt zal worden door de latere beslissing van de vergunningverlenende overheid die uitspraak zal doen over de

milieuvergunningsaanvraag, maar als een eindbeslissing op dat punt dat naast de latere milieuvergunningsbeslissing zal blijven bestaan.

De verzoekers maken aannemelijk dat zij nadeel kunnen ondervinden van de toegestane afwijking van de geldende afstandsregels en dat de vernietiging van het bestreden besluit hen tot concreet voordeel zal strekken. Het maakt immers de uitbreiding van de vergunde inrichting onder de aangenomen voorwaarde in afwijking van de geldende afstandsregels onmogelijk.

De excepties worden verworpen.

12. Aangezien in het auditoraatsverslag enkel de exceptie, zoals ze is aangebracht door de verwerende en de tussenkomende partij is onderzocht, past het het debat te heropenen voor aanvullend onderzoek.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent het debat.

2. De Raad van State belast het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat met een aanvullend onderzoek.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van een maart tweeduizend achttien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Pierre Lefranc,	waarnemend kamervoorzitter,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,

bijgestaan door

Bart Tettelin,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Bart Tettelin	**Pierre Lefranc**